

γραμματούκλα ή, Κρήτ. Νάξ. (Φιλότη.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) κ.ά. γραμματσούκλα Νάξ. ('Απόρυνθ.)

Έκ τοῦ οὐσ. γ ρ ά μ μ α καὶ τῆς μεγεθυντ. καταλ. -ο ύ κ λ α.

1) Τὸ μεγάλου σχήματος γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου ἔνθ' ἄν.: Μὰ πῶς ἤθελες νὰ πάρῃς καλὸ βαθμὸ μὲ τσί γραμμα-
τουκλές εὐτέες ποὺ γράφεις; Νάξ. (Φιλότη.) Νὰ γράφῃς μι-
κρότερα γράμματα, ὅχι εὐτοῦνες τὶ γραμματουκλές (τί=τίς)
Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Συνών. γ ρ α μ μ α τ ά ρ α 1, γ ρ α μ-
μ α τ ο ύ λ α 1. 2) Ἐκτενὴς ἐπιστολὴ Νάξ. ('Απόρυνθ.):
Εἶδα ὑπομονὴ ἔχει καὶ γράφει τσί γραμματσούκλές εὐτέες;
Συνών. γ ρ α μ μ α τ ά ρ α 2, γ ρ α μ μ α τ ο ύ λ α 2.

γραμματούλα ή, ἀμάρτ. γραμματσούλα Νάξ. ('Α-
πόρυνθ.)

Έκ τοῦ θέμ. τῆς γεν. τοῦ οὐσ. γ ρ ά μ μ α καὶ τῆς
παραγωγ. καταλ. -ο ύ λ α.

1) Γ ρ α μ μ α τ ο ύ κ λ α 1, τὸ ὅπ. βλ., ἔνθα καὶ συνών.:
Μουρέ, εἶδα γραμματσούλές εἶν' εὐτέες; Ἀτζαμῆς ἦτονε
ποὺ τσί γράφει! 2) Γ ρ α μ μ α τ ο ύ κ λ α 2, τὸ ὅπ. βλ.,
ἔνθα καὶ συνών.: Ἡλαβα σήμερα μιὰ γραμματσούλα, ὀχτῶ
κατεβατὰ ἦτονε.

γραμμάτω ή, ἐνιαχ. γραμμάτων Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Έκ τοῦ οὐσ. γ ρ ά μ μ α.

Ἐπὶ αἰγῶν, ἡ διάστικτος, ἡ ὠραία, ἡ πολύχρωμος.

γραμμὴ ή, κοιν. γραμ-μὴ Κάλυμν. Κάρπ. Κάσ. Κῶς
Λέρ. Μεγίστ. Νίσυρ. Ρόδ. Σύμ. δραμὴ Ἰων. (Σμύρν.)
δραμ-μὴ Σύμ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γ ρ α μ μ ή.

1) Χάραγμα διὰ λεπτοῦ ὀργάνου ἢ γραφίδος συρομένης
συνεχῶς ἐπὶ μιᾷ ἐπιφανείας κοιν.: Σύρω - τραυῶ - κάνω
γραμμὴ. Ἰσῖα - στραβή - χοντροή - ψιλή - μεγάλη - μικρὴ -
ἄσπρη - μαύρη - κόκκινη γραμμὴ κ.τ.τ. Μιὰ κόλλα μὲ γραμ-
μές κοιν. 2) Λεπτὸν ἢ παχὺ ἔλασμα ἐξ ὀρειχάλκου χρησιμο-
ποιούμενον ὑπὸ τῶν τυπογράφων πρὸς χάραξιν διαχωριστι-
κῆς γραμμῆς μεταξὺ τῶν γραμμάτων ἐπὶ τῆς ἐκτυπούμενης
σελίδος Ἀθῆν.: Ἀσπρη - μαύρη γραμμὴ. 3) Τὸ δέκατον
τῆς κλίμακος μεταξὺ δύο βαθμῶν τοῦ θερμομέτρου σύνθηθ.:
Ἐχει πυρετὸ τριάντα ὀχτῶ καὶ δύο γραμμές. Ἐχει πυ-
ρετό; - Ἐχει κατὶ γραμμὴς ἀκόμα (δηλ. μερικὰ δέκατα ἄνω
τῆς φυσιολογικῆς θερμοκρασίας) σύνθηθ. 4) Σειρά, στοῖ-
χος προσώπων ἢ πραγμάτων ἐπαλλήλως κατὰ σειρὰν τοπο-
θετούμενων κοιν.: Βάζω ς' τὴ γραμμὴ. Βγάζω ἀπὸ τὴ
γραμμὴ. Μπαίνω ς' τὴ γραμμὴ. Χαλῶ τὴ γραμμὴ.
Φτειάνω δυὸ γραμμές. Οἱ στρατιῶτες εἶναι ς' τὴ γραμμὴ.
Τὰ παιδιὰ μπῆκαν ς' τὴ γραμμὴ. Κάνετε γραμμὴ νὰ σᾶς
μοιράσω καρύδια κ.τ.τ. κοιν. || Φρ. Πολεμάει ς' τὴν πρώ-
τη γραμμὴ (ἐνν. τῆς μάχης). Σκοτώθηκε ς' τὴν πρώτη
γραμμὴ (ἐνν. τῆς μάχης). Ἐσπασ' ἡ γραμμὴ (ἐνν. τῆς μά-
χης, κατέρρευσε τὸ μέτωπον). Εἶναι πρώτης γραμμῆς (ἀρί-
στης ποιότητος). Γράφει - διαβάζει - μαγειρεύει πρώτης
γραμμῆς (κατὰ τρόπον ἄριστον) κοιν. 5) Σειρὰ γραμμα-
των τυπογραφικῆς σελίδος βιβλίου, χειρογράφου, ἐπιστο-
λῆς, στίχος κοιν.: Διάβασε - γράψε πέντε γραμμές. Ἄν θέ-
λῃς - ἂν θυμηθῇς, γράψε δυὸ γραμμές (γράψε μίαν σύντο-
μον ἐπιστολήν). Τοῦ τό γράψε μὲ δυὸ γραμμές (δι' ὀλίγων,
βραχυλογικῶς) κοιν. Συνών. ἀ ρ ά δ α Α2. 6) Τὸ σύρμα
τὸ ὁποῖον ἐνώνει διαφορετικοὺς τόπους πρὸς διεξαγωγὴν
ἐπικοινωνίας, ἢ τηλεφωνικῆς ἢ τηλεγραφικῆς σύνδεσις κοιν.:
Φρ. Δὲν ἔχει γραμμὴ (δὲν ἐπικοινωνοῦν τηλεφωνικῶς). Κό-

πηκε ἡ γραμμὴ (ἔσταμάτησε ἡ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία).
Παίρνω γραμμὴ (ἐπικοινωνοῦν τηλεφωνικῶς). Ἀνοιξε ἡ γραμ-
μὴ (ἤρχισεν ἡ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία) κοιν. 7) Σειρὰ πα-
ραλλήλων σιδηρῶν ράβδων στερεωμένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐπά-
νω εἰς τὴν ὁποίαν κινοῦνται οἱ τροχοὶ τοῦ σιδηροδρόμου, σι-
δηροδρομικὴ γραμμὴ κοιν.: Ἡ γραμμὴ τοῦ τραίνου. Ἐπεσε
ς τὴς γραμμές τοῦ τραίνου. Τὸν βρῆκαν νεκρὸ ς τὴς γραμ-
μές. Εἶναι φύλακας ς τὴς γραμμές τοῦ τραίνου. Ἐφυγαν τὰ
βαγόνια ἀπὸ τὴς γραμμές. Τὸ σπῖτι τον εἶναι κοντὰ ς τὴς
γραμμές κοιν. 8) Ἡ μεταξὺ δύο ἢ περισσοτέρων λιμένων
γινόμενη διὰ πλοίου ἐπικοινωνία κοιν.: Τὸ παπόρι τῆς γραμ-
μῆς (τὸ πλοῖον τὸ ἐκτελοῦν τὴν συγκοινωνίαν). Πιὸ παπόρι
κάνει τὴ γραμμὴ; Ἀγορὴ γραμμῆς (ἡ μὴ συμφέρουσα οἰκο-
νομικῶς εἰς τὸν πλοιοκτῆτην διὰ πλοίου συγκοινωνία μεταξὺ
δύο λιμένων, διότι δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς κίνησις ἐπιβατῶν
καὶ μεταφορὰ ἐμπορευμάτων) κοιν. 9) Ἡ κατ' εὐθείαν
γραμμὴν σπορὰ Θεσσ. (Καρποχώρ.) κ.ά. — Λ. Οἰκονομίδ.,
Ὀδηγὸς λαχανοκηπουρ., 22 Π. Παπαγεωργ., Βαμπάκι, 8:
Τοῦ babax' τοῦ σπέρνουμε σὶ γραμμές Καρποχώρ. Προ-
τίμησε νὰ σπείρῃς ὅχι εἰς τὰ πεταχτὰ ἀλλὰ εἰς γραμμές
(εἰς τὰ πεταχτὰ = σποράδην, ἐδῶ κ' ἐκεῖ) Π. Παπαγεωργ.,
ἐνθ' ἄν. 10) Κατεύθυνσις, σκοπός, πρόγραμμα, σχέδιον
δράσεως κοιν.: Φρ. Παίρνω γραμμὴ (λαμβάνω καθοδήγη-
σιν κυρίως πολιτικὴν). Πολιτικὴ γραμμὴ (τὸ πολιτικὸν
πρόγραμμα κόμματος ἢ κυβερνήσεως). Ἐβάλε γραμμὴ ς
τὴ ζωὴ του (ἔθεσε σκοπὸν, πρόγραμμα). Τραύηξε τὴ
γραμμὴ τοῦ ἐργένῃ (ἀπεφάσισε νὰ ζήσῃ ὡς ἐργένῃς) κοιν.

Ἐπιρρηματ. 1) Κατὰ σειρὰν κοιν.: Παίρνω γραμμὴ τὰ
σπίτια - τὰ μαγαζιά (ἐπισκέπτομαι τὰς οἰκίας - τὰ κατα-
στήματα διαδοχικῶς, τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου). Πᾶνε
γραμμὴ (πηγαίνουν ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου). Τοὺς παίρνω
γραμμὴ (τοὺς λαμβάνω χωρὶς διάκρισιν) κοιν. 2) Κατ'
εὐθείαν, χωρὶς παρέκκλισιν κοιν.: Γραμμὴ! (πορεία κατ'
εὐθείαν, ἰδίως διὰ τοὺς ναυτικούς). Πηγαίνω - τραυῶ
γραμμὴ. Πάει γραμμὴ ς τὸν Παράδεισο - ς τὴν Κόλαση.
Μετὰ τὴ δουλειὰ πάει γραμμὴ ς τὴν ταβέρνα. Τοῦ ἔλεγα
νὰ σταματήσῃ, κὶ αὐτὸς ἐτραυὰ γραμμὴ γιὰ τὸ καφενεῖο.
Φυτεύει τὰ κυπαρίσσια γραμμὴ κοιν. Γραμμὴ τὰ παπόρια
καὶ ς τὴν Πάργα Ἡπ. (Μαργαρ.) Φεύγουνε γραμμὴ γιὰ
τὸ παλάτι Μῆλ. Πῆρ' τοῦ ψάφ' διπλουμένου ὅπου ἦταν
κὶ γραμμὴ γιὰ τοῦ σπῖτ' Στερελλ. (Παρνασσ.) 3) Ἄνευ
ἐπιλογῆς, ἀνεξαίρετως κοιν.: Ἀρρωστήσανε ὅλοι γραμμὴ.
Νὰ φύγετε ὅλοι γραμμὴ. Τοὺς ἔδιωξε ὅλους γραμμὴ κοιν.
4) Συνεχῶς, ἡ σημασία ἐκ τῆς κατ' ἐπανάληψιν γενομέ-
νης πράξεως κοιν.: Φυτεύει γραμμὴ. Πουλᾷ γραμμὴ,
ὅπου βρῇ καὶ ὅσο βρῇ. Τὸ παίρνω γραμμὴ (δὲν παρεκ-
κλίνω ἀπὸ ὀρισμένην κατάστασιν). Τὸ πῆρε γραμμὴ καὶ
βρέχει (βρέχει συνεχῶς) κοιν.

γραμμιδάκι τό, Ἀθῆν. Κρήτ. ('Ανατολ. Χαν. κ.ά.)

Έκ τοῦ ἀμάρτ. οὐδ. γ ρ α μ μ ῖ δ ι ὡς ὑποκορ.

Μικρὰ γραμμὴ ἔνθ' ἄν.: Ἐφόρεξε 'να ἄσπρο ποκάμισο
μ' ἓνα μαῦρο γραμμιδάκι 'παὲ βορστὰ Κρήτ. (Χαν.) Νὰ
δοῦ κάμῃς ἐτσά 'να γραμμιδάκι νὰ 'μορφίσῃ (= νὰ γίνῃ
ὠραιότερον) Κρήτ. ('Ανατολ.). Συνών. γ ρ α μ μ ῖ τ σ α,
γ ρ α μ μ ο ύ λ α.

γραμμαϊκός ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Έκ τοῦ ἀρχ. ἐπίθ. γ ρ α μ μ ῖ κ ό ς.

Ὁ δυνάμενος νὰ παρασταθῇ διὰ γραμμῶν λόγ. κοιν.:
Γραμμικὸ σχέδιο - κλισέ. Γραμμικὴ πορεία.

